

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥ-35	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΛΙΘΟΥ: Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΟΦΟΣΥΛΛΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική/Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.aegean.gr/courses/TMS308/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
--

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η φοιτητής/η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζει τα βασικά ερευνητικά ζητήματα της αρχαιολογίας που μελετά την Εποχή του Λίθου,
- κατέχει τις βασικές προσεγγίσεις και τις μεθόδους έρευνας της αρχαιολογίας της Εποχής του Λίθου,
- κατανοεί τις βασικές έννοιες της αρχαιολογίας της Εποχής του Λίθου,
- αντιλαμβάνεται τα γενικά ιστορικά, οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της Εποχής του Λίθου,
- γνωρίζει τα φαινόμενα μεταβολής και διατήρησης πολιτισμικών πρακτικών κατά την Εποχή του Λίθου,
- κατανοεί την χρονολογική αλληλουχία των περιόδων και τις βασικές πολιτισμικές μεταβολές κατά την Εποχή του Λίθου,
- γνωρίζει τους βασικούς πολιτισμούς που αναπτύχθηκαν στην Ανατολική Μεσόγειο κατά την Εποχή του Λίθου,
- διακρίνει την διαφοροποιημένη μορφή των πολιτισμών της Εποχής του Λίθου στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου,
- προσεγγίζει κριτικά τα αρχαιολογικά δεδομένα και να κατανοεί τη σύνδεση μεταξύ ενδείξεων και ερμηνείας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	.....
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής, επαγωγικής και κριτικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ιστορία της έρευνας και βασικά ερευνητικά ζητήματα
- Μέθοδοι προϊστορικής έρευνας
- Το φαινόμενο της Νεολιθικοποίησης στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου
- Ιστορικό, πολιτισμικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο της Εποχής του Λίθου στις περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου
- Βασικά γνωρίσματα των πολιτισμών της Εποχής του Λίθου στην Ανατολική Μεσόγειο
- Υλικός πολιτισμός (αρχιτεκτονικά κατάλοιπα, κινητά ευρήματα, οικοδομημένα)
- Ζητήματα οικονομικής, κοινωνικής και ιδεολογικής οργάνωσης
- Φαινόμενα πολιτισμικής διαφοροποίησης
- Η Εποχή του Λίθου στο Αιγαίο σε σχέση με τις γειτονικές περιοχές

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τις φοιτήτριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες (1.56 ECTS)
	Προσωπική μελέτη	33 ώρες (1.32 ECTS)
	Συγγραφή εργασίας	50 ώρες (2 ECTS)
	Τελική εξέταση	3 ώρες (0.12 ECTS)
	Σύνολο μαθήματος	125 ώρες (5 ECTS)

<p>& ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης λώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική</p> <p>Μέθοδοι αξιολόγησης: γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων, συμψηφιστική γραπτή εργασία.</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Θεοχάρης, Δ. 1973. *Η Νεολιθική Ελλάς*. Αθήνα: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

Θεοχάρης, Δ. 1981. *Νεολιθικός πολιτισμός*. Αθήνα: ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ.

Καραλή, Ι. 2011. *Νεολιθικός Πολιτισμός: Αναζητώντας Ανθρώπινα Ίχνη μέσα στο Νεολιθικό Περιβάλλον Ανατολής και Δύσης*. Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα.

Κοπανιάς, Κ. 2013. *Προϊστορική Μεσοποταμία*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.

Κοπανιάς, Κ. 2015. *Εισαγωγή στην Ιστορία και Αρχαιολογία της Εγγύς Ανατολής* (ηλεκτρονικό βιβλίο). Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα - Αποθετήριο "Κάλλιπος".

Ορφανίδη, Λ. 1998. *Εισαγωγή στη Νεολιθική Ειδωλοπλαστική: Νοτιοανατολική Ευρώπη και Ανατολική Μεσόγειος*. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών, Κέντρον Ερεύνης της Αρχαιότητος.

Παπαθανασόπουλος, Γ.Α. (επιμ.) 1996. *Νεολιθικός Πολιτισμός στην Ελλάδα*. Αθήνα: Ίδρυμα Ν.Π. Γουλανδρή, Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης.

Παπαθανασόπουλος, Γ.Α., Κουρτέση-Φιλιππάκη, Γ., Κατσιπάνου-Μαργέλη, Β. 2011. *Το Νεολιθικό Διρό: Σπήλαιο Αλεπότρυπα*. Αθήνα: Μέλισσα.

Παπαδόπουλος, Στρ. 2016. *Οικιστική Οργάνωση στην Προϊστορική Ελλάδα: Η Νεολιθική και Πρώιμη Εποχή του Χαλκού*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αθανάσιου Αλτιντζή.

Πλατή, Μ. και Ε. Μάρκου 2010. *Το Ξεχασμένο Παρελθόν της Ευρώπης: η Κοιλιάδα του Δούναβη, 5000-3500 π.Χ. και οι Σχέσεις της Ελλάδας με τα Βαλκάνια στη Νεολιθική Εποχή*. Αθήνα: Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης.

Τσουντας, Χρ. 1908. *Αι προϊστορικά ακροπόλεις Διμηνίου και Σέσκλου*. Αθήνα: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

Broodbank C. 2009. *Οι Πρώιμες Κυκλάδες: Μια Ανάλυση στο Πλαίσιο της Νησιωτικής Αρχαιολογίας*. Αθήνα: ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ.

Cauvin, J. 2008. *Γέννηση των Θεοτήτων, Γέννηση της Γεωργίας*. Ηράκλειο Κρήτης: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Treuil R., Darcque P., Poursat J.-C. 2015 (β' έκδοση). *Οι Πολιτισμοί του Αιγαίου. Κατά τη Νεολιθική και την Εποχή του Χαλκού*. Αθήνα: ΨΥΧΟΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

Ξενόγλωσση

Bailey, D.W., Whittle, A.W.R. και V. Cummings 2005. *(Un)settling the Neolithic*. Oxford: Oxbow.

Galanidou, N. και C. Perlès (επιμ.) 2003. *The Greek Mesolithic: Problems and Perspectives* (BSA Studies 10). London. British School at Athens.

Halstead, P. (ed). 2000. *Neolithic Society in Greece*. Sheffield: Sheffield University Press.

Sarris, A., Kalogiropoulou, E., Kalayci, T. και E. Karimali (επιμ.), 2018. *Communities, Landscapes, and Interaction In Neolithic Greece*. New York& Oxford: Berghahn.

Simmons, A. 2007. *The Neolithic Revolution in the Near East: Transforming the Human Landscape*. Tucson: University of Arizona Press.

Souvatzi, S.G. 2014. *A Social Archaeology of Households in Neolithic Greece: An Anthropological Approach*. New York: Cambridge University Press.